

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

АЛГОРИТМ ДІЙ
МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ,
ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ,
КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УКРИТТЯ
УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

У ФОНДІ ЗАХИСНИХ СПОРУД
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

ЗМІСТ

Найменування	Сторінка
СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	3
АЛГОРИТМ ДІЙ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ, ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ, КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УКРИТТЯ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ФОНДІ ЗАХИСНИХ СПОРУД ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ. КРОКИ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ	4
КРОК 1. Проведення інвентаризації (уточнення) наявних об'єктів наявного фонду споруд цивільного захисту (ЗСЦЗ), що можуть бути використані для організації укриття учасників освітнього процесу	4
КРОК 2. Визначення потреб фонду ЗСЦЗ з урахуванням фактичного стану наявних об'єктів фонду ЗСЦЗ	4
КРОК 3. Задоволення потреб фонду ЗСЦЗ	5
КРОК 4. Організація обліку фонду ЗСЦЗ	7
КРОК 5. Реалізація організаційних та практичних заходів щодо приведення об'єктів фонду ЗСЦЗ у готовність до використання за призначенням, їх подальшого утримання	7
КРОК 6. Розподіл учасників освітнього процесу по наявним спорудам фонду ЗСЦЗ з урахуванням їх місткості, стану готовності та розташування на місцевості (з урахуванням нормативних радіусів збору навколо таких споруд)	8
КРОК 7. Інформування учасників освітнього процесу щодо місць розташування споруд фонду ЗСЦЗ, правил їх зайняття та поведінки у них, дій у разі раптового початку бойових дій	9
ДОВІДНИК	10
Основні вимоги законодавства щодо створення фонду захисних споруд цивільного захисту та організації укриття у ньому населення	10
Сховище	12
Протирадіаційне укриття (ПРУ)	13
Споруда подвійного призначення (СПП)	14
Найпростіші укриття	15
Лист ДСНС від 14.06.2022 № 03-1870/162-2 “Рекомендації щодо організації укриття в об'єктах фонду захисних споруд цивільного захисту персоналу та дітей (учнів, студентів) закладів освіти”	16
Рекомендації щодо підготовки найпростіших укриттів (НУ)	22

Зазначений алгоритм призначено для використання місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування — засновниками закладів освіти, структурними підрозділами з питань освіти відповідних суб'єктів владних повноважень, а також керівниками вищезазначених закладів під час організації укриття учасників освітнього процесу (дітей, учнів, студентів, педагогів, обслуговуючого персоналу тощо).

Виконання наданих рекомендацій має позитивно вплинути на рівень захищеності вищезазначеної категорії населення, зберегти життя та здоров'я майбутнього нації — дітей.

Список умовних скорочень

АЕС	атомна електростанція
ЗСЦЗ	захисні споруди цивільного захисту
КЦЗУ	Кодекс цивільного захисту України
НС	надзвичайна ситуація
НУ	найпростіше укриття
ОМС	органи місцевого самоврядування
ПРУ	протирадіаційне укриття
СПП	споруда подвійного призначення
ТГ	територіальна громада
Фонд ЗСЦЗ	сукупність споруд, призначених для укриття населення: ЗСЦЗ (сховищ та ПРУ), СПП та НУ
ЦЗ	цивільний захист

АЛГОРИТМ ДІЙ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ, ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ, КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УКРИТТЯ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ФОНДІ ЗАХИСНИХ СПОРУД ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

КРОКИ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ

КРОК 1. Проведення інвентаризації (уточнення) об'єктів наявного фонду захисних споруд цивільного захисту (ЗСЦЗ), що можуть бути використані для організації укриття учасників освітнього процесу:

- уточнення переліків ЗСЦЗ, СПП та НУ що знаходяться на балансі (обліку) закладів освіти, а також відповідних споруд інших суб'єктів господарювання, розташованих на прилеглих до закладів освіти територіях (у радіусі до 500 м);
- отримання в місцевих державних адміністраціях та органах місцевого самоврядування копій облікових документів (паспортів та облікових карток) на ЗСЦЗ закладів освіти;
- проведення оцінки стану готовності наявних ЗСЦЗ зі складенням відповідних актів за формою згідно з додатком 11 до Вимог щодо утримання та експлуатації ЗСЦЗ (наказ МВС від 09.07.2018 № 579), що розміщено за посиланням: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0879-18#n18>;
- визначення ЗСЦЗ закладів освіти, неготових до використання за призначенням;
- визначення ЗСЦЗ, СПП та НУ інших суб'єктів господарювання, що можливо використовувати для укриття учасників освітнього процесу з урахуванням стану їх готовності (готових та обмежено готових) і наявності можливостей (вільних місць) для укриття додаткових категорій населення (учасників освітнього процесу)

КРОК 2. Визначення потреб фонду ЗСЦЗ з урахуванням фактичного стану наявних об'єктів фонду ЗСЦЗ

Важливо: неготові та непридатні ЗСЦЗ, СПП та НУ не враховуються як такі, що може бути використано для укриття учасників освітнього процесу.

Під час визначення потреб необхідно враховувати, що відповідно до вимог статті 32 КЦЗУ:

укриття населення у зонах спостереження навколо АЕС має забезпечуватися тільки у ЗСЦЗ, що перебувають у постійній готовності до використання за призначенням (не можуть використовуватися для культурних, господарчих або побутових потреб навіть у мирний час).

Враховуючи вищезазначене планування укриття зазначених категорій населення в СПП, які мають використовуватися насамперед за основним функціональним призначенням (підземний гараж, тир, спортзал тощо) не допускається.

НУ згідно з вимогами КЦЗУ передбачено для укриття **усіх категорій населення тільки в особливий період, насамперед під час воєнного стану**. Таким чином, забезпечення укриття учасників освітнього процесу укриттям у НУ під час війни, не передбачає повного та остаточного виконання вимог законодавства, що діє у сфері цивільного захисту, та відсутності в подальшому необхідності забезпечення закладів освіти ЗСЦЗ або СПП (тобто потреба в ЗСЦЗ залишається).

Відповідно до ДБН В.2.2-5-97 “Будинки і споруди. Захисні споруди цивільного захисту” для основної частини закладів освіти економічно обґрунтованими є будівництво ПРУ загальною місткістю не менше 50 осіб (мінімальна місткість ПРУ встановлена на рівні 5 осіб).

Місткість ЗСЦЗ та СПП визначають виходячи з таких нормативів (на одну людину):

0,6 м² — при одноярусному розташуванні місць для сидіння (лежання), 0,5 м² — при двоярусному, 0,4 м² — при троярусному, внутрішній об'єм одну особу, що підлягає укриттю, не менше 1,5 м³.

Необхідно взяти до уваги те, що укриття учасників освітнього процесу у спорудах фонду ЗСЦЗ інших суб'єктів господарювання можливе відповідно до укладених ними договорів та за умови відповідності відстаней до таких споруд нормативним (до 500 м).

більш детально з цього приводу — у рекомендаціях, що додаються.

КРОК 3. Задоволення потреб фонду ЗСЦЗ

Відповідно до вимог законодавства створення фонду захисних споруд у закладах освіти може здійснюватися шляхом:

- Будівництва ЗСЦЗ та СПП під час нового будівництва, а також шляхом пристосування (реконструкції) будівель (споруд, приміщень), що експлуатуються під ЗСЦЗ та СПП
- **Обстеження та взяття на облік підземних і наземних будівель і споруд для встановлення можливості їх використання для укриття населення як СПП та НУ**
- Будівництва в особливий період швидкосторуджуваних захисних споруд та облаштування фортифікаційних споруд як найпростіших укриттів

Для закладів освіти роботу зі створення фонду ЗСЦЗ доцільно розпочати шляхом організації огляду (оцінки) існуючих будівель і споруд з метою встановлення можливості їх використання як СПП та НУ. Для цього заклад освіти має звернутися до відповідного місцевого органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування —

засновника закладу освіти щодо призначення та діяльності відповідної комісії (з огляду (оцінки)).

Для встановлення можливості використання для учасників освітнього процесу доцільно як СПП та НУ оглядати (оцінювати) насамперед:

у закладах освіти

- приміщення у підвальних та цокольних поверхах, зокрема тири, спортивні зали, ігрові кімнати, складські приміщення тощо;
- приміщення перших поверхів та наземні окремо розташовані будівлі і споруди (стрілецькі тири, майстерні, господарські приміщення тощо): за наявності надійних огорожувальних конструкцій, відсутності великих отворів у них, насамперед — віконних, технічної можливості посилити такі конструкції та закласти отвори у них;
- інші об'єкти, що за своїми технічними характеристиками та захисними властивостями можуть бути використані для укриття населення (учасників освітнього процесу)

на інших об'єктах, що перебувають у безпосередній близькості до закладів освіти (до 500 м)

- підземні переходи між станціями (транспортні, станцій метрополітену);
- тунелі (станції метрополітену, автодорожні, магістральні, пішохідні);
- підземні склади;
- споруди котлованного типу (автостоянки, паркінги, гаражі, підземні торговельні центри, підприємства громадського харчування, магазини);
- колишні оборонні об'єкти та бази;
- підземні гірські виробки, печери та інші підземні порожнини різного призначення;
- підвальні, цокольні і перші поверхи об'єктів цивільного і промислового призначення;
- інші об'єкти, що за своїми технічними характеристиками та захисними властивостями можуть бути використані для укриття населення.

Центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування (ОМС) відповідно до визначених повноважень можуть утворювати постійні або тимчасові комісії з обстеження будівель і споруд, що належать до сфери їх управління, для встановлення можливості їх використання для укриття населення (зокрема й учасників освітнього процесу) як СПП та НУ

В особливий період нарощування фонду захисних споруд здійснюється шляхом будівництва швидкостроєваних ЗСЦЗ та НУ відповідно до завдань ЦЗ, передбачених у планах ЦЗ на особливий період ОМС

КРОК 4. Організація обліку фонду ЗСЦЗ

Облік об'єктів фонду ЗСЦЗ (сховищ, ПРУ, СПП та НУ) організовується з метою ефективного планування заходів з укриття населення (учасників освітнього процесу) в об'єктах фонду ЗСЦЗ з урахуванням їх розміщення на місцевості, місткості, наявності спеціального обладнання та систем життєзабезпечення, технічного стану тощо.

Документальний облік організується та ведеться у паперовій та електронній формах.

Відповідно до норм Порядку створення, утримання фонду захисних споруд цивільного захисту та ведення його обліку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 березня 2017 р. № 138, та Вимог щодо забезпечення нумерації та здійснення обліку фонду ЗСЦЗ (наказ МВС від 09.07.2018 № 579, далі — Вимоги) на ЗСЦЗ мають оформлюватися такі облікові документи:

паспорти та облікові картки, оформлені за формою, визначеною відповідно додатками 2 та 3 до Вимог — на підставі даних технічного паспорта, складеного БТІ (іншим суб'єктом господарювання, що має такі повноваження) за результатами проведення їх технічної інвентаризації як об'єктів нерухомого майна;

записи у відповідних книгах обліку (для сховищ та ПРУ обліку ведуться окремо), форму яких визначено додатком 4 до Вимог.

Облік СПП та НУ здійснюється тільки у відповідних книгах, форму яких встановлено додатком 4 до Вимог щодо забезпечення нумерації та здійснення обліку фонду ЗСЦЗ (наказ МВС від 09.07.2018 № 579) на підставі таких документів:

СПП — технічного паспорта;

НУ — акта оцінки об'єкта (будівлі, споруди, приміщення) щодо можливості його використання для укриття населення як найпростішого укриття, оформленого за формою згідно з додатком 6 до вищезазначених Вимог.

КРОК 5. Реалізація організаційних та практичних заходів щодо приведення об'єктів фонду ЗСЦЗ у готовність до використання за призначенням, їх подальшого утримання

Для виконання цього кроку потрібно, зокрема:

- складання та затвердження планів:
  - приведення ЗСЦЗ у готовність за призначенням;
  - ремонту ЗСЦЗ;
- прийняття рішень та програм розвитку фонду ЗСЦЗ, внесення відповідних змін до існуючих цільових програм, що діють у сфері

ЦЗ та/або соціально-економічного розвитку ТГ, а також рішень щодо організації укриття населення у фондї ЗСЦЗ тощо;

- **створення формувань** (призначення відповідальних осіб) з утримання та обслуговування фонду ЗСЦЗ, організація їх підготовки
- **встановлення показників** місця розташування споруд фонду ЗСЦЗ

Утримання та експлуатація, забезпечення необхідним майном, оцінювання ЗСЦЗ щодо їх готовності до використання за призначенням здійснюється їх балансоутримувачами відповідно до Вимог щодо утримання та експлуатації ЗСЦЗ (наказ МВС від 09.07.2018 № 579):

- основні недоліки в утримання ЗСЦЗ, що погіршують стан їх готовності надано у додатку 13 до цих Вимог;
- форму плану приведення ЗСЦЗ у готовність до використання за призначенням — у додатку 14 до Вимог;
- таблиця періодичності проведення планових ремонтів ЗСЦЗ — у додатку 15 до Вимог;
- зразок оформлення плану ремонту ЗСЦЗ — у додатку 16 до Вимог.

Примірні схеми організації формувань з обслуговування ЗСЦЗ надано у додатку 9 до Вимог щодо утримання та експлуатації ЗСЦЗ (наказ МВС від 09.07.2018 № 579).

Зразки табличок позначення ЗСЦЗ, СПП та НУ, показників маршруту руху до них надано у додатку 1 до вищезазначених Вимог.

КРОК 6. Розподіл учасників освітнього процесу по наявним спорудам фонду ЗСЦЗ з урахуванням їх місткості, стану готовності та розташування на місцевості (з урахуванням нормативних радіусів збору навколо таких споруд)

Для обґрунтування пропозицій про подальше використання ЗСЦЗ її балансоутримувач здійснює підготовку необхідних матеріалів. У разі потреби може створюватися комісія (далі — комісія) з огляду та підготовки пропозицій щодо подальшого використання захисної споруди, до складу якої залучаються необхідні фахівці (за згодою).

КРОК 7. Інформування учасників освітнього процесу щодо місць розташування споруд фонду ЗСЦЗ, правил їх зайняття та поведінки у них, дій у разі раптового початку бойових дій

Зазначений крок передбачає не тільки ознайомлення учасників освітнього процесу з необхідною інформацією щодо місця розташування об'єктів фонду ЗСЦЗ, а також правил їх зайняття та перебування у них, але й проведення з ними навчальних занять та тренувань, щоб кожен здобувач освіти та працівник вмів належним чином діяти у випадку надходження сигналу про небезпеку.

Правила зайняття та поведінки в об'єктах фонду ЗСЦЗ визначено у розділі VII Вимог щодо утримання та експлуатації ЗСЦЗ (наказ МВС від 09.07.2018 № 579).

Департамент організації заходів цивільного захисту ДСНС

ДОВІДНИК

Основні вимоги законодавства щодо створення фонду захисних споруд цивільного захисту та організації укриття у ньому населення

Створюється відповідно до вимог КЦЗУ

Основний засіб колективного захисту населення

Відповідно до вимог ст. 32 КЦЗУ до ЗСЦЗ належать:

СХОВИЩЕ – герметична споруда для захисту людей, в якій протягом певного часу створюються умови, що виключають вплив на них небезпечних факторів, які виникають внаслідок НС, воєнних (бойових) дій та терористичних актів

протирадіаційне укриття (ПРУ) – негерметична споруда для захисту людей, в якій створюються умови, що виключають вплив на них іонізуючого опромінення у разі радіоактивного забруднення місцевості

швидкостпурджувана ЗСЦЗ – захисна споруда, що зводиться із спеціальних конструкцій за короткий час для захисту людей від дії засобів ураження в особливий період

Для захисту людей від деяких факторів небезпеки, що виникають внаслідок НС у мирний час, та дії засобів ураження в особливий період

також використовуються

Споруда подвійного призначення (наземна або підземна споруда, що може бути використана за основним функціональним призначенням і для захисту населення)

Найпростіше укриття (фортифікаційна споруда, цокольне або підвальне приміщення, що знижує комбіноване ураження людей від небезпечних наслідків НС, а також від дії засобів ураження в особливий період)

ЗСЦЗ повинні:

(ДБН В.2.2-5-97 "Будинки і споруди. Захисні споруди цивільного захисту)

забезпечувати захист населення, зокрема учасників освітнього процесу, від негативних чинників можливих надзвичайних ситуацій мирного та воєнного характеру, у тому числі від звичайних озброєнь (стрілецької зброї, уламків артилерійських снарядів, гранат, авіаційних бомб, ракет тощо)

розміщуватися у межах радіусу збору населення, що підлягає укриттю (до 500 м), в місцевості, що не зазнає негативного впливу небезпечних геологічних та гідрогеологічних явищ та процесів (підтоплення і затоплення, зсувів тощо). Для закладів освіти рекомендовано — до 100 м.

поблизу від ЗСЦЗ не має розміщуватися об'єктів (складів, резервуарів) з небезпечними речовинами та матеріалами, магістральних інженерних мереж, зокрема тепло та водопостачання, каналізації, аварія на яких може призвести до травмування та загибелі людей

до ЗСЦЗ має бути забезпечено вільний доступ, зокрема для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення

Для будівництва ЗСЦЗ мають використовуватися сучасні міцні та негорючі матеріали: бетон та залізобетон, камінь, цегла, метал. Не використовуються дерево, полімерні, інші горючі та легкозаймісті матеріали (за винятком гідроізоляції)

СХОВИЩЕ

ГЕРМЕТИЧНА ЗАХИСНА СПОРУДА, ЗАБЕЗПЕЧЕНА спеціальним інженерним обладнанням та системами життєзабезпечення:
герметичні та герметично-захисні двері, віконниці;
противибухові пристрої;
фільтровентиляція;
стаціонарне та аварійне живлення
(дизельелектростанція);
санітарно-технічні прилади (душ, умивальник, туалет)
АВТОНОМНІСТЬ – 48 годин

УКРИВАЄТЬСЯ:

Персонал найбільш важливих об'єктів економіки (АЕС, оборонні підприємства та підприємства, що забезпечують життєдіяльність великих міст, заклади охорони здоров'я, окремі заклади освіти)

ЗАБЕЗПЕЧУЄ ЗАХИСТ ВІД:

засобів масового ураження (ядерної, хімічної, біологічної, бактеріологічної зброї тощо)
звичайної зброї (стрілецької, артилерійської, авіаційних бомб, гранат тощо)

ПРОЕКТУЄТЬСЯ І БУДУЄТЬСЯ ЗА СПЕЦІАЛЬНИМИ НОРМАМИ ДБН В.2.2-5-97 "Будинки і споруди. Захисні споруди цивільного захисту", має нормовані захисні властивості щодо стійкості огорожувальних будівельних конструкцій (стін, покриття, перекриття, спеціальних (герметичних) дверей) до:
дії повітряної ударної хвилі ядерного вибуху та звичайних засобів ураження ;
куль, уламків снарядів, ракет, гранат тощо;
зовнішнього іонізуючого випромінювання (радіації)

НЕГЕРМЕТИЧНА ЗАХИСНА СПОРУДА, обмежено забезпечена спеціальним інженерним обладнанням:

- двері (звичайні, посилені);
  - вентиляція (до 50 осіб – природна, більше – з механічним спонуканням);
  - стаціонарне електроживлення;
  - якщо більше ніж на 20 осіб
  - каналізація та водопровід, менше – баки з питною водою та виносна тара для нечистот
- Фактично спеціально облаштоване підвальне приміщення**

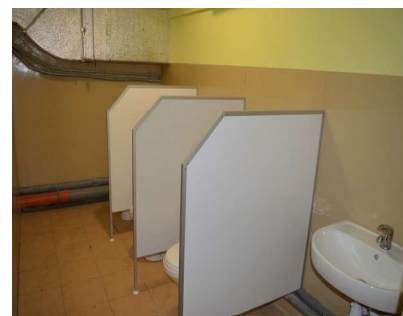
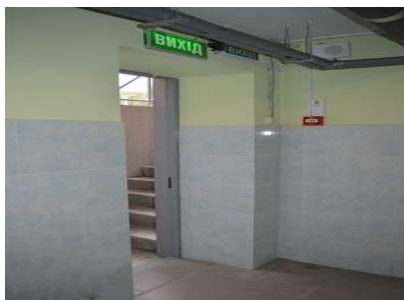
УКРИВАЮТЬСЯ:

всі категорії населення
обов'язково – у зонах можливого радіоактивного забруднення (зони спостереження) навколо АЕС

ЗАБЕЗПЕЧУЄ ЗАХИСТ ВІД:

**іонізуючого (радіоактивного) випромінювання (у разі радіаційних аварій)
 звичайної зброї (стрілецької, артилерійської, авіаційних бомб, гранат тощо)**

ПРОЕКТУЄТЬСЯ І БУДУЄТЬСЯ ЗА СПЕЦІАЛЬНИМИ НОРМАМИ ДБН В.2.2-5-97 “Будинки і споруди. Захисні споруди цивільного захисту”, має нормовані захисні властивості щодо стійкості огорожувальних будівельних конструкцій (стін, покриття, перекриття, спеціальних (герметичних) дверей) до: вторинних чинників дії ядерного вибуху, повітряної ударної хвилі звичайних засобів ураження; куль, уламків снарядів, ракет, гранат тощо; зовнішнього іонізуючого випромінювання (радіації)

СПОРУДА ПОДВІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ (СПП)

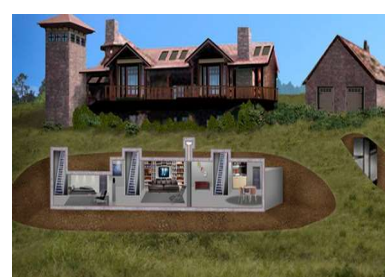

НАСАМПЕРЕД ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ ЗА ОСНОВНИМ ФУНКЦІОНАЛЬНИМ ПРИЗНАЧЕННЯМ:
ПІДЗЕМНІ станції метрополітену, автостоянки, паркінги, гаражі, торговельні центри тощо
МАЄ ЗАХИСНІ ВЛАСТИВОСТІ ЗСЦЗ (сховищ або ПРУ)

УКРИВАЮТЬСЯ
відповідні категорії населення

ЗАБЕЗПЕЧУЄ ЗАХИСТ ВІД
відповідних негативних чинників,
передбачених для сховищ та ПРУ

ПРОЕКТУЄТЬСЯ І БУДУЄТЬСЯ ЗА ОСНОВНИМИ
(як для споруд відповідного функціонального призначення)
ТА СПЕЦІАЛЬНИМИ (дбн в.2.2-5-97) БУДІВЕЛЬНИМИ НОРМАМИ
має нормовані захисні властивості (див. сховища та ПРУ)

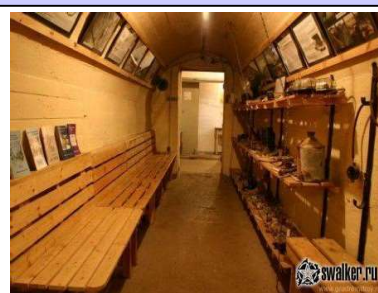

ОБ'ЄКТИ РІЗНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ, ЩО ЕКСПЛУАТУЮТЬСЯ (у тому числі підвальні приміщення закладів освіти) і ЗА ТЕХНІЧНИМИ ХАРАКТЕРИСТИКАМИ ВІДПОВІДАЮТЬ ВИМОГАМ ДО ЗСЦЗ (сховищ та ПРУ), також може бути включено до фонду ЗСЦЗ як СПП у порядку, передбаченому пунктом 8 Вимог щодо забезпечення нумерації та здійснення обліку фонду ЗСЦЗ (наказ МВС від 09.07.2018 № 579):

на підставі проведеного оцінювання стану готовності (акт оцінки стану готовності ЗСЦЗ)

та за результатами проведеної технічної інвентаризації як СПП (технічний паспорт на ЗСЦЗ)

Можливо у разі облаштування будівель (споруд, приміщень) необхідним спеціальним обладнанням. Наприклад, підвальне (заглиблене) приміщення закладу освіти місткістю більше 50 осіб, облаштоване електричною мережею, освітленням, водопроводом, каналізацією, примусовою вентиляцією з електроручним приводом вентилятора, може бути проінвентаризовано там поставлено на облік як ПРУ або СПП із захисними властивостями ПРУ. Примітка: переважна більшість закладів освіти має укриватися саме у ПРУ або СПП із захисними властивостями ПРУ

Найпростіші укриття

ПРИМІЩЕННЯ

у підвальному або цокольному поверсі, шахтні виробки, печери та інші природні пустоти

ФОРТИФІКАЦІЙНІ СПОРУДИ

Вимоги до захисних властивостей не унормовано
Мають бути забезпечені (наказ МВС від 09.07.2018 № 579):

- місцями для сидіння (лежання);
- ємностями з питною та технічною водою (за відсутності централізованого водопостачання);
- контейнерами для зберігання продуктів харчування;
- виносними баками для нечистот, що щільно закриваються (для неканалізованих приміщень);
- резервним штучним освітленням (електричними та газовими ліхтарями тощо);
- первинними засобами пожежогасіння;
- засобами надання медичної допомоги;
- засобами зв'язку та оповіщення (телефоном, радіостанцією, радіоприймачем);
- шанцевим інструментом

ЗНИЖУЄ КОМБІНОВАНЕ УРАЖЕННЯ ЛЮДЕЙ ВІД НЕБЕЗПЕЧНИХ ЧИННИКІВ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ТА ДІЇ ЗАСОБІВ УРАЖЕННЯ В ОСОБЛИВИЙ ПЕРІОД:

вторинних чинників застосування ядерної зброї (світлового опромінення та повітряної ударної хвилі – частково) звичайної зброї (стрілецької, артилерійської, авіаційних бомб, гранат тощо) - частково

УКРИВАЮТЬСЯ:

всі категорії населення (у разі відсутності захисних споруд)

ВИМОГИ ЩОДО ПРОЕКТУВАННЯ ТА БУДІВНИЦТВА, А ТАКОЖ ДО ЗАХИСНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ВІДСУТНІ

